

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»
Аерокосмічний факультет
Кафедра прикладної механіки та інженерії матеріалів

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декаан АКФ

Святослав ЮЦКЕВИЧ
2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Процеси та системи управління якістю в авіації»

Освітньо-професійна програма: «Прикладна механіка, стандартизація та оцінка якості технічних систем»

Галузь знань: G «Інженерія, виробництво та будівництво»

Спеціальність: G 9 «Прикладна механіка»

Форма здобуття освіти	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	210 / 7.0	32	32	-	146	-	КР-1	Екзамен – 1

Індекс: НМ-1-G9/25-2.1.2
РМ-1-G9/25-2.1.2

КАІ РП 1.07.02–01–2025

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 2 із 13	

Робочу програму навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Прикладна механіка, стандартизація та оцінка якості технічних систем», навчальних та робочих навчальних планів № НМ-1-G9/25 та № РМ-1-G9/25 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю G9 «Прикладна механіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив доцент кафедри прикладної механіки та інженерії матеріалів Володимир МЕЛЬНИК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Прикладна механіка, стандартизація та оцінка якості технічних систем», спеціальності G9 «Прикладна механіка» – кафедри прикладної механіки та інженерії матеріалів, протокол № 18 від « 17 » 12 2025 р.

Гарант освітньо-професійної програми Володимир МЕЛЬНИК

Завідувач випускової кафедри Оксана МІКОСЯНЧИК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Аерокосмічного факультету, протокол № 1 від « 29 » 01 2026 р.

Голова НМРР

 Катерина БАЛАЛАЄВА

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 3 із 13	

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	7
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену.....	9
	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	10
3.1. Методи навчання	10
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті.....	10
	11
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем вищої освіти знань та вмінь	12

	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 4 із 13	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни» та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки.

Дана навчальна дисципліна є необхідною складовою фахової підготовки для кваліфікованого виконання професійних обов'язків фахівців спеціальності 131 «Прикладна механіка» освітньо-професійної програми ««Прикладна механіка, стандартизація та оцінка якості технічних систем», теоретичною і практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області в прикладній механіці, стандартизації та оцінці якості технічних систем в авіаційній галузі.

Метою навчальної дисципліни є надання студентам теоретичних знань та формування у них практичних умінь і навичок щодо організації робіт із розробки, впровадження і забезпечення функціонування процесів та ефективних систем управління якістю підприємств (організацій) авіаційної галузі, а також ознайомлення з нормативно-правовими, організаційними та методичними основами управління якістю, стандартизації та сертифікації в авіації.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- оволодіння знаннями щодо перспектив розвитку сучасних систем управління якістю, сертифікації та стандартизації в авіаційній галузі з урахуванням передового закордонного досвіду;
- набуття практичних навичок організації робіт щодо розробки, впровадження, забезпечення функціонування та проведення аудиту систем управління якістю авіаційних підприємств і організацій;
- засвоєння особливостей організації процесів і систем оцінки відповідності та стандартизації продукції і послуг в авіаційній галузі.
- ознайомити студентів з основними законодавчими, нормативними документами, чинними як в Україні, так і міжнародними та європейськими;
- вивчити основоположні та організаційно-методичні стандарти національної стандартизації та сертифікації; - оволодіти знаннями щодо функціонування та акредитації органів із сертифікації та випробувальних лабораторій;
- ознайомити студентів з правилами оформлення продукції на експорт та визнанням сертифіката відповідності іноземної держави на імпорту продукцію.

	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 5 із 13	

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна (в сукупності з іншими освітніми компонентами).

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі навички:

- застосовувати спеціалізовані концептуальні знання новітніх методів та методик проектування, аналізу і дослідження процесів та систем в авіаційній галузі та суміжних галузях знань (ПРН1);
- самостійно ставити та розв'язувати задачі інноваційного характеру, аргументувати і захищати отримані результати та прийняті рішення (ПРН5);
- розробляти, виконувати та оцінювати інноваційні проекти з урахуванням інженерних, правових, екологічних, економічних та соціальних аспектів (ПРН6);
- зрозуміло і недвозначно презентувати результати досліджень та проектів, доносити власні висновки, аргументи та пояснення державною та іноземною мовами усно і письмово колегам, здобувачам освіти та представникам інших професійних груп різного рівня (ПРН7);
- Оволодівати сучасними знаннями, технологіями, інструментами і методами, зокрема через самостійне опрацювання фахової літератури, участь у науково-технічних та освітніх заходах (ПРН8);
- Організовувати роботу групи при виконанні завдань, комплексних проектів, наукових досліджень, розуміти роботу інших, давати чіткі інструкції (ПРН9);
- Розробляти управлінські та/або технологічні рішення за невизначених умов та вимог, оцінювати і порівнювати альтернативи, аналізувати ризики, прогнозувати можливі наслідки; розуміти їхню роль у створенні стійкої інфраструктури, сприянні всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям (Ціль 9 сталого розвитку). (ПРН11).
- Забезпечувати підготовку керівних документів, які стосуються класифікації та кодування, сертифікації продукції, управління процесами її якісного виробництва, підвищення якості виробленої продукції машино та авіабудування, а також їхню важливість у забезпеченні сталих моделей споживання і виробництва на всіх етапах їх життєвого циклу відповідно до сталого розвитку (Ціль 12 сталого розвитку).(ПРН12).

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна (в сукупності з іншими освітніми компонентами).

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі навички:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі прикладної механіки, або у процесі навчання, зокрема в області стандартизації, оцінки відповідності та управління якістю технічних систем, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК);
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК2);
- здатність розробляти проекти та управляти ними (ЗК4)

	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 6 із 13	

- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузейзнань/видів економічної діяльності). (ЗК5).
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.(ЗК6)
- здатність описати, класифікувати та змодельовати широке коло технічних об'єктів та процесів, що ґрунтується на глибокому знанні та розумінні теорій та практик механічної інженерії, а також знаннях суміжних наук (ФК2);
- здатність до самостійної роботи і ефективного функціонування в якості керівника групи (ФК3);
- здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення до фахівців і нефахівців, зокрема і в процесі діяльності в галузі механічної інженерії (ФК4).
- здатність організувати та проводити сертифікацію (оцінювання відповідності) продукції, послуг, систем управління, акредитацію випробувальних лабораторій.(ФК5)
- здатність забезпечувати функціонування процесів та систем управління якістю в авіації, зокрема в інтересах сталого розвитку.(ФК6).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Методологія прикладних досліджень у сфері механічної інженерії», «Технологічні методи управління якістю модифікованих поверхонь трибологічного призначення» та є базою для вивчення таких дисциплін, як «Технології виготовлення та дослідження механічних властивостей інноваційних матеріалів», «Науково-дослідна практика у сфері прикладної механіки, стандартизації та оцінки якості технічних систем».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля № 1 «Процеси та системи управління якістю в авіації», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим (другим) модулем (освітнім компонентом) є курсова робота (КР), яка виконується у 1-му семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань і вмінь, набутих здобувачем вищої освіти у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. «Процеси та системи управління якістю в авіації»

Інтегровані вимоги модуля №1:

У результаті засвоєння навчального матеріалу модуля № 1 студент повинен:

	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 7 із 13	

Знати:

- законодавчі і нормативні правові акти, методичні матеріали зі стандартизації та сертифікації в авіаційній галузі;
- систему сертифікації авіаційної техніки;
- правила сертифікації авіаційної техніки;
- процеси організації сертифікації авіаційних об'єктів та служб;
- принципи та вимоги конфіденційності;
- міжнародні стандарти по оцінці відповідності;
- правила охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Вміти:

- самостійно розробляти вимоги до організації сертифікації авіаційних об'єктів та служб;
- самостійно обґрунтовано визначати структуру оцінювання відповідності авіаційного персоналу;
- самостійно розробляти вимоги до компетентності органів сертифікації, органів, що проводять аудит та сертифікацію систем управління авіаційних суб'єктів;
- самостійно розробляти вимоги до перевірок у ході виконання програми контролю якості безпеки авіаційних суб'єктів.

Модуль 1. «Процеси та системи управління якістю в авіації»

Тема 1. Діяльність міжнародних організацій авіаційної галузі (ICAO, IATA, EASA, IAQG, ACI) щодо управління якістю в авіації.

Основні міжнародні організації, які регулюють діяльність цивільної авіації. Місце і роль управління якістю у забезпеченні ефективного виконання основних завдань функціонування цивільної авіації. Діяльність ICAO щодо управління якістю в авіації. Діяльність IATA щодо управління якістю в авіації. Діяльність EASA щодо управління якістю в авіації. Діяльність IAQG та ACI щодо управління якістю в авіації.

Тема 2. Нормативно-правові засади управління якістю в авіації. Короткий огляд основних положень Чикагської конвенції та додатків до неї у розрізі питань забезпечення якості. Концепції стандартів серій ISO 9000 та AS/EN/JISQ 9100 щодо систем управління якістю. Вітчизняна законодавча база управління якістю, стандартизації та сертифікації в авіації.

Тема 3. Процеси та системи управління якістю надання послуг в аеропортах.

Нормативна база функціонування аеропортів. Класифікація послуг і основні процеси аеропортової діяльності. Показники якості аеропортових послуг.

	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 8 із 13	

Регламентация робіт під час створення, впровадження та функціонування системи управління якістю аеропорту. Документація системи управління якістю аеропорту.

Тема 4. Процеси та системи управління якістю в авіакомпаніях.

Нормативна база функціонування авіакомпаній. Класифікація послуг і основні процеси діяльності авіакомпанії. Показники якості послуг авіакомпанії. Регламентация робіт під час створення, впровадження та функціонування системи управління якістю авіакомпанії. Документація системи управління якістю авіакомпанії.

Тема 5. Процеси та системи управління якістю в організаціях з технічного обслуговування.

Нормативна база функціонування організацій з технічного обслуговування (ТО). Класифікація послуг і основні процеси організації з ТО. Показники якості послуг з ТО. Регламентация робіт під час створення, впровадження та функціонування системи управління якістю організації з ТО. Документація системи управління якістю організації з ТО. Сертифікація організацій з ТО авіаційної техніки.

Тема 6. Особливості сертифікації авіаційної техніки.

Система сертифікації авіаційної техніки. Правила сертифікації виробництва авіаційної техніки. Правила сертифікації типу авіаційної техніки. Правила сертифікації екземпляра державного повітряного судна України.

Тема 7. Організація сертифікації авіаційних об'єктів та послуг.

Об'єкти сертифікації в авіації. Сертифікація аеродромів та аеропортів. Сертифікація експлуатантів. Сертифікації організацій з управління підтриманням льотної придатності. Сертифікація служб авіаційної безпеки. Сертифікація навчальних закладів цивільної авіації з підготовки персоналу.

Тема 8. Особливості проведення аудитів та інспекційних перевірок в авіації.

Порядок та методика проведення аудиту систем управління якістю авіаційних суб'єктів згідно з вимогами стандарту ISO 9011. Види та особливості проведення перевірок у ході виконання програми контролю якості безпеки авіаційних суб'єктів. Види та особливості проведення перевірок у ході контролю якості забезпечення безпеки польотів у авіаційних суб'єктів.

Тема 9. Інтеграція систем управління якістю з іншими системами управління в авіації.

Місце системи управління якістю у загальній системі управління авіаційного суб'єкта. Система управління безпекою авіації. Система управління авіаційною безпекою. Сучасні підходи до інтеграції систем управління в авіації.

 ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 9 із 13	

Модуль № 2 «Курсова робота»

Курсова робота виконується у 1-му семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій.

Виконання КР є важливим етапом у підготовці до виконання дипломної роботи майбутнього фахівця в області прикладної механіки, стандартизації та оцінки якості технічних систем»,

Конкретна мета виконання КР міститься у дослідженні процесів оцінки показників якості послуг та регламентації робіт під час створення, впровадження та функціонування системи управління якістю в аеропортах та авіакомпаніях і зумовлена варіантом індивідуального завдання.

Для успішного виконання КР студент повинен знати зміст та вимоги основоположних стандартів, основні положення міжгалузевих систем стандартизації, правила побудови, викладення, оформлення нормативних документів та інших НД; вміти проводити оцінку актуальності нормативного документу, визначити необхідність розробки нових нормативних документів, скласти технічні завдання, пояснювальну записку та підготування проекту стандартів, технічних умов.

Виконання, оформлення та захист курсової роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання курсової роботи – до 30 годин самостійної роботи.

2.3. Тематичний план

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год).			
		Денна форма навчання			
		усього	лекції	практич	СРС
1	2	3	4	5	6
Модуль № 1 «Процеси та системи управління якістю в авіації»					
1-й семестр					
1.1	Міжнародні організації авіаційної галузі які регулюють діяльність цивільної авіації. (ICAO, IATA, EASA, IAQG, ACI)	22	4	4	14
1.2	Нормативно-правові засади управління якістю в авіації.	22	4	4	14

	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 10 із 13	

1.3	Процеси та системи управління якістю надання послуг в аеропортах.	22	4	4	14
1.4	Процеси та системи управління якістю в авіакомпаніях.	22	4	4	14
1.5	Процеси та системи управління якістю в організаціях з технічного обслуговування.	22	4	4	14
1.6	Особливості сертифікації авіаційної техніки.	22	4	4	14
1.7	Організація сертифікації авіаційних об'єктів та послуг.	22	4	4	14
1.8	Особливості проведення аудитів та інспекційних перевірок в авіації.	16	2	2	12
1.9	Інтеграція систем управління якістю з іншими системами управління в авіації.	5	2	1	2
1.10	Модульна контрольна робота № 1	5	-	1	4
Усього за модулем №1		180	32	32	116
Модуль №2 Курсова робота					
Оцінювання рівня якості послуг в аеропортах та авіакомпаніях		30	-	-	30
Усього за модулем №2		30	-	-	30
Усього за навчальною дисципліною		210	32	32	146

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються мультимедійні презентації. У процесі проведення практичних занять відбувається робота в групах. Під час вивчення дисципліни використовуються нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги й класифікатор нормативних документів, Закони України, база національних стандартів тощо.

	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 11 із 13	

3.2. Рекомендована література

Базова література.

- 3.2.1. Процеси та системи управління якістю в авіації: навч. посіб./ О. В. Радько, В.Б.Мельник. – К.: НАУ, 2020. – 188с.
- 3.2.2. Стандартизація і сертифікація продукції та послуг : навч. посіб. / Н. А. Медведєва, О. В. Радько, О. Д. Близнюк, М. М. Регульський. – К. : НАУ, 2013. – 400 с.
- 3.2.3. Кривов Г.А. Система управления качеством производства авиационной техники / Г.А. Кривов, В.А. Матвиенко, В.А. Резников. – К.: Техніка, 2004. – 272с.
- 3.2.4. Управління якістю : [підр.] / П. П. Вороб'єнко, І. В. Станкевич, Є. М. Стрельчук, О. І. Глухова. – Одеса: ОНАЗ, 2014. – 376 с.
- 3.2.5. ДСТУ ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Вимоги.
- 3.2.6. ДСТУ ISO 19011:2018 Настанови щодо здійснення аудитів систем управління.
- 3.2.7. AS/EN/JISQ 9100:2016 Quality Management Systems - Requirements for Aviation, Space, and Defense Organizations (Системи управління якістю організацій авіаційної, космічної та оборонної галузей промисловості).
- 3.2.8. AS/EN/JISQ 9101 Quality Management Systems – Requirements for Aviation, Space and Defense Audit (Системи управління якістю. Вимоги до аудиту в авіаційній, космічній та оборонній галузях).
- 3.2.9. AS/EN/JISQ 9110:2016 Quality Management Systems - Requirements for Aviation Maintenance Organizations (Вимоги до обслуговуючих організацій в авіакосмічній та оборонній промисловості).
- Допоміжна література**
- 3.2.10. Конвенция о международной гражданской авиации (Doc 7300/9) – 9-е изд. – ICAO, 2006. – 51 с.
- 3.2.11. Правила сертифікації аеропортів, затверджені наказом Державіаслужби від 13.06.2006 р. № 407.
- 3.2.12. Програма контролю якості безпеки авіаційних суб'єктів, затверджена наказом Мінтрансзв'язку від 20.04.2007 р. № 329.
- 3.2.13. Правила сертифікації експлуатантів, затверджені наказом Державіаслужби від 20.09.2005 р. №684.
- 3.2.14. Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації» [електронна версія].
- 3.2.15. Повітряний кодекс України (3167-12).

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

- 3.3.1 <http://nau.edu.ua/ua/menu/science/institutional-repository.html>
- 3.3.2 <http://aviadocs.com/icaodocs/Annexes/>
- 3.3.3 <http://www.aex.ru/docs/2/2009/9/2/801>

	Робоча програма навчальної дисципліни «Процеси та системи управління якістю в авіації»	Шифр документа	КАІ РП 1.07.02-01-2025
		Стор. 12 із 13	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
	Модуль №1
	1 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях	85×8=64 (сумарна)
Виконання модульної контрольної роботи №1	16
<i>Екзамен</i>	20
Усього за модулем №1	100
Усього за дисципліною	100
	Модуль 2
	1 семестр
Виконання курсової роботи	60
Захист курсової роботи	40
Виконання та захист курсової роботи	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

Сума поточної модульної та контрольної рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку за семестр, якій відповідає певний рівень оцінки за національною шкалою .

Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента., наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.